

Dansk Centralbibliotek
for Sydslesvig

Beretning
2006

www.dcbib.dk

Ord på! Det er fint for et bibliotek at være velforsynet med gode og egnede *fortæl* materialer til udlån, blot ikke hvis kun få har opdaget det gode til- *biblioteket* bud. I et virke-område som det danske Sydslesvig skal der anderledes midler til end når et bibliotek arbejder for en flertalsbefolkning: mulige benyttere bor spredt. Derfor er kontakt med grupper af dansk interesserede alfa og omega for et dansk bibliotek i Sydslesvig.

En af de fornøjeligste måder, jeg har oplevet, har været de vandringer gennem kældre og kamre i Centralbiblioteket på jagt efter spor af nisser gennem december måned. Samme jagt har jeg været på i Slesvig Bibliotek på Lolfoden med samtlige elever fra Gottorp Skolen. Indretningen begge steder er en gave til fantasien: sjovt og givende, i hvert fald for mig selv. Der er en verden til forskel på, hvad man kan komme godt fra at fortælle en førsteklasse, og hvad der kan optage en sjetteklasse.

At gøre Renæssancen levende for skolebørn har været en utaknemmelig opgave; i den anden retning trækker, at biblioteket altid har glæde af at gå med i de nationale kampagner, som bliver sat i værk ovenfra og udefra. At træde op som spøgelse af danske Tyge Brahe, verdensberømt astronom og astrolog fra 1500-tallet, viste sig at give adgang til de unge menneskers opmærksomhed. Ved man for eksempel, at spøgelser går baglæns, at de husker dårligt, og i øvrigt kun forstår ganske lidt af, hvad der foregår i det 21. århundrede? Det gav i hvert fald nogle fornøjelige diskussioner, både med lærere, der groft forsømmer latin og katekismus, og børn, der har svært ved at acceptere 1500 tallets kvindesyn.

Smart Parat Svar er en dansk landsdækkende quiz for 6. klasser, med hold på 5 kvikke elever med mange læste bøger bag sig. Første år nåede vi til kvart-finalen, i 2007 i semifinalen i Odense. Skolen og biblioteket organiserede – og morede sig!

To danske biblioteksorganisationer har i otte år sendt mig som deres repræsentant ind i den internationale biblioteksorganisation IFLA og dens børnebiblioteksarbejde. Det har ført mig til Bangkok, Jerusalem, Buenos Aires, Glasgow, Berlin, Boston, Oslo og sidst Korea. Alt sammen for at mødes med en række spændende kolleger og præstere et stykke menneskerettighedsarbejde til fremme af oplysning og læsning, især i verdens fattige eller undertrykte lande. Det rykker på ens faglige fokus og giver en stor ydmyghed over

for ens egen kulturs stærke og svage sider. At bruge fortællingen som bro til læsning og tilegnelse af viden er gammel viden mange steder, og har været blot én af de mange gispende opdagelser.

De to begreber er i al beskedenhed hvad mine nu 8 år som aktiv i den internationale biblioteksorganisation IFLA har lært mig. Uanset ideologi, politisk ståsted og økonomisk formåen kan der skabes bemærkelsesværdige resultater rundt omkring i verdenslande. Godt nok er Danmark og de nordiske lande fint med hvad biblioteker angår, men det betyder ikke at andre lande og kulturer ikke har krav på respekt og lydhørhed. **Respekt & ydmyghed**

Jeg har for eksempel oplevet mobile junglebiblioteker i Thailand, der sandt for dyden ikke er noget demokratisk foregangsland, med en indtagende og funktionel udformning. En af kongens døtre skriver børnebøger, de er godt repræsenteret, men hun er altså både en ihærdig fortaler for bøger og læsning og meget populær.

Jeg har hørt en bibliotekar fra Borneo fortælle om, hvordan alting år for år bliver værre og værre. Blot ikke hans engagement og idérigdom. Naturkatastrofer, mangel på bøger i det hele taget, politisk modvind, intet kunne slå den lille mand ud – Ida hedder han i øvrigt.

Bunko, private japanske børnebiblioteker i vaskerier, købmandsbu-tikker, småvirksomheder, sender mindelser tilbage til præsters og læreres læsekredse og biblioteker på landet i Danmark i 1800 tallet. De må så udvikle sig derfra, det har vi set kan lade sig gøre hos os, og alting skal jo starte et sted.

I Seoul, Korea, har jeg set mødre og bedstemødre med småbørn ved de lave borde, man sidder på gulvet ved dér i landet, til formiddagsmøde i en Cultural Class, et kursus i kultur, hvor lederen demonstrerede lege, hobbyaktiviteter, begrebsindlæring. Det kan vi vist godt lære noget af?

I Spandau, en bydel i Berlin, har jeg mødt en helt enestående vilje og evne til at opfinde sjove måder at lære biblioteket at kende på. Midlet var uldgarn, det så både sjovt og fantastisk flot ud!

I Rom har jeg set kommunens hovedbørnebibliotek i en bygning fra oldtiden, hvor boderne i stueetagens arkader nu ligger to etager under jorden – en by vokser i højden gennem årtusinder. Intet

hang på væggene, de måtte ikke røres. I samme by var der et særligt bibliotek beregnet for børn med Downs Syndrom. Brevpapiret har stadig SPQR (Senatus Populusque Romana) som logo.

Samme indstilling går jeg til når jeg samarbejder med kollegerne i de tyske biblioteker, der oftest er ringere stillet end DCB med hensyn til økonomi og personale.

Lars Aagaard

www.dcbib.dk
nu – og
i fremtiden

Dansk Centralbibliotek var ude med sin første version af sin hjemmeside allerede i februar 1997.

Flere versioner er fulgt siden og det er igen tid for et redesign. Den tekniske udvikling går rivende hurtigt og stiller krav til både program og design.

Kommunikationsformer bliver mere og mere avancerede.

Men en anden og meget væsentlig faktor er brugernes - og især kommende brugeres behov og krav.

Bibliotekerne er i en meget stormfuld brydningstid, hvor selvforståelsen går fra at kun at udlåne bøger til fremmødte lånere til servicering af brugerne – især via internettet.

Bibliotekerne forsøger at gøre os gældende som navigatører i cyberspace. For femten år siden havde vi patent på den slags. Men i dag er vi oppe imod mastodonter som Google, Yahoo og andre store internetnavigatører som bejler til folks gunst om at være smart, smartere, smartest. Og de har penge – rigtig mange – til at gøre det.

I Dansk Centralbibliotek ønsker vi at gøre os gældende – også i fremtiden.

Efteråret 2006 kortlagde vi vore basale behov og havde i den sammenhæng inviteret en håndfuld brugere til at give os inspiration til den nye version af www.dcbib.dk

I starten af 2007 beslutter vi hvilket program vi skal anvende til hjemmesiden, men helt afgjort er det, at det bliver et CMS-system, som skal gøre det lettere for ikke teknisk funderede mennesker at arbejde med mediet.

Forhåbentlig kan der satses stort, da det er et afgørende udviklingsorienteret skridt.

Det store mantra i biblioteksverdenen for tiden er "Bibliotek 2.0". En entydig definition ligger ikke lige for. Men grundlæggende handler det om at vore brugere får en meget stor indflydelse på og mulighed for at bidrage til de informationer som vi formidler – og selv at levere informationer. Der findes forskellige teknologier og hjemmesider hvis fornemste opgave er at give folk mulighed for at deltage i "cyberspace" - lige fra dagbøger, filmsekvenser, familiefotos til seriøse afhandlinger og leksikonartikler.

I bibliotekssammenhæng kan vi også benytte os af disse teknologier og gå i direkte dialog med brugerne via f.eks weblogs, wikis og chat. Give brugerne mulighed for at komme til orde på hjemmesiden.

Allerede nu har vi et par weblogs, hvoraf den ene er til læsekredse og den anden er en sæsonbestemt opgavehjælp/dialog til 11. årgangs elever på Duborg-Skolen. Vi eksperimenterer også med weblogs til andre emner og målgrupper. Og wikis som et informationsudvekslingsforum for danskundervisere og en til småbarnsmødre. Kun fantasien sætter grænser.

Rita Høj Jakobsen

I flere år har der eksisteret gode og velfungerende læsekredse i Sydslesvig. Læsekredsarbejde i Sydslesvig

I januar 2006 besluttede vi at intensivere arbejdet med at skabe nye læsekredse ud fra flere forespørgsler fra interesserede lånere.

Vi lavede en folder med praktiske oplysninger omkring oprettelsen af, og hvordan en læsekreds fungerer.

Vi inviterede til et orienteringsmøde en lørdag formiddag på biblioteket. Der kom også flere, der gerne ville være med i en læsekreds. Spredningen var imidlertid for stor, til at der kunne dannes en eller flere nye kredse. I løbet af foråret sendte vi vores folder ud til organisationer og personer i Sydslesvig, der kunne tænkes at være med til at starte nye læsekredse. Vi holdt endnu et informationsmøde på biblioteket i september, og ved sæsonens start i efteråret kunne vi notere 23 aktive læsekredse i Sydslesvig.

Vi har købt sæt af egnet nyere dansk litteratur til udlån til disse kredse, vi skaffer bøger hjem fra andre biblioteker, og vi forsyner sættene med anmeldelser og forfatterportrætter.

På hjemmesiden har vi oprettet en weblog for "læseheste", hvor vi opfordrer alle til at kommentere de læste bøger, kigge ind på nyheder omkring litteratur og løbende arrangementer på biblioteket.

De får tips om egnede bøger, og kan læse om de sæt vi løbende køber.

I vores folder tilbyder vi desuden, at jeg gerne vil komme på besøg i læsekredsene og fortælle om nye bøger. To kredse har gjort brug af dette tilbud, og det er en dejlig oplevelse at komme ud og formidle de bøger, jeg selv har læst med glæde og udbytte, til andre interesserede læsere.

Eva Schröder

Bogbustræf 2006 var året for det danske bogbustræf; denne gang med Roskilde 2006 som værtsby.

Ankomsttidspunktet for busserne var fastsat til lørdag formiddag mellem 8.30 og 10.30, men dem, der kom langvejs fra, havde mulighed for at indkvartere sig allerede fredag aften.

Efter ankomst var vi på en kort spadseretur til Roskilde bibliotek, hvor der var velkomsttale ved byrådsmedlem Hanne Eisen, foredrag om "Den nye geografi" ved forskningschef Carsten Beck og endnu et foredrag om "Stærke kulturtilbud" ved Mogens Jensen (kulturpolitisk ordfører for socialdemokratiet).

Derefter var det tid til kortegekørsel med alle bogbusserne rundt i Roskilde by – et flot syn med alle de farvestrålende busser.

Da køreturen var veloverstået, var der afsat ca. 2 timer til fremvisning af bogbusserne. Her delte vi os op, så 1 blev ved vores bus for at fortælle og vise den frem, og 1 gik på en inspirationstur rundt i de andres busser. Inspirationsturen blev brugt til at se på de andres løsninger ang. arbejdspladser, indretning af busser, storskærmsløsninger og indgangspartier. Især indgangene i de forskellige busser blev gransket nøje, da vi selv er på jagt efter en lav-indstigningsløsning til de nye bogbusser. Men det viste sig, at der faktisk ikke findes store bogbusser med en fornuftig løsning angående lav indstigning; de havde typisk en indvendig trappe.

Om aftenen var der tid til hyggeligt samvær med de andre bibliotekarer og chauffører, hvor vi også fik snakket en masse om de forskellige arbejdsmetoder og systemopkoblinger, der benyttes i bogbussammenhæng.

Alt i alt var det et rigtig godt og velplanlagt bogbustræf. Alene deltagertallet siger meget om succesen – der var tilmeldt 29 busser

og ca. 100 personer. Ud over de danske bogbusser, var der også to udenlandske – 1 fra Büchereizentrale Schleswig-Holstein (i Rendsburg) og 1 fra Lund (Sverige).

Fra Dansk Centralbibliotek deltog "Jytte", Friedrich Hansen og Helle Post.

Helle Post

På vores bogbustur til Rendsborg i juni måned holdt vi som altid på parkeringspladsen mellem de to børnehaver og fritidshjemmet. Der var livligt både i og uden for bussen, dels af store og små låne-re, dels af det faktum, at pladsen også bruges som legeplads for fritidshjemmets børn. Det var et herligt solskinsvejr og mange børn var ude. Der var dem på monocyklerne - det var dog de færreste der beherskede denne disciplin, og der var de andre på deres trehjulede vogncykler med og uden lad og anhænger.

På et tidspunkt kom en af pædagogerne hen til mig: ét af børnene var desværre kørt ind i bussen. Selv havde jeg i kampens hede hverken hørt eller set noget, så jeg gik ud for at kigge: rigtigt nok, det ene af de bagerste positionslys var noget ramponeret. Et hurtigt tjek viste at der heller ikke var lys i lampen. Efter at have beroliget pædagogen gik jeg i gang med at skifte pære, og mens jeg rodede med skruetrækker og ny pære kom en pige hen til mig. Hun vidste godt hvem der havde gjort det, men hun ville ikke sige hvem, for hende der var kørt ind i lampen græd nemlig. Jamen dog, hvor er hun nu, hun behøver ikke at være ked af det, for jeg har selv kørt ind til flere af de tingester i stykker, og de er lette at reparere igen.

Det viste sig, at den ulykkelige sad inde i fritidshjemmets cykelskur, helt omme i en dunkel krog, og hun græd hjerteskræende. Mine beroligende forklaringer syntes ikke at bære frugt, så jeg forklarede hende, at nu hvor jeg havde sat ny pære i, så havde jeg brug for en der kunne stå omme bag bussen og se efter om lyset var kommet tilbage - selv blev jeg jo nødt til at sidde bag rattet for at tænde og slukke. Snøftende kom hun ud fra skuret og stillede sig pligtskyldigt foran lampen. Og der blev lys! Den kunne både tænde og slukke - tænd – sluk, tænd – sluk. Sikken et smil jeg fik da jeg kom ned fra førersædet!

Carsten Reyhé

Mindretals- Snakken går over kaffe, te og hjemmebagt kage, og det er ikke blot
caféen gammelkendte ansigter, nej der kommer mange mennesker, der i
Kik Ind årevis er listet forbi Husumhus og biblioteket uden at turde gå ind,
"for de kan jo kun tale dansk derinde"!

Det gør vi også, men mærker vi, besøgende ikke taler vort moders-
mål, så kan vi også tale de indfødtes tungemål, og det gør vi så, så
meget det er nødvendigt! Vi har opdaget, at rigtig mange forstår et
langsomt og tydeligt talt dansk, mange har været i kontakt med
det danske, det være sig på ferie eller kurser, måske endda et par år
i skolen! "Men det er så længe siden, jeg kan ikke tale dansk mere"
og "Jeg har ikke læst danske bøger de sidste 30 år" - her tager vi
hånd om dem, og understøtter med vore materialer. Og materia-
lerne er ikke "kun" romaner og film etc., men så sandelig også in-
formationsmaterialer fra alle danske organisationer, materiale på
dansk og tysk. I Kik Ind, i biblioteket er dansk-nordisk-nysgerrige
på neutral grund, her kan de uforpligtet snuse til de sydslesvigske
tilbud, her skal de ikke være medlemmer i foreningerne, kun have
interesse for, hvad vi kan tilbyde.

Er vore tilbud så gode nok? Der er et stort behov for letlæste mate-
rialer, informationsmaterialer om land og folk (og disse skal være
mindst to-sprogede), arrangementer, der viser hele spektret af kul-
turtilbud, og ikke kun fin-kulturelle tilbud, men også Håndarbejds-
klubbens frembringelser, amatørkunstneres værker, hobbyfolkets
interesseområder, samlere, der her kan og får en scene, hvor f.eks.
alle de skønne gamle dampradioer kan vises, eller mesterstykker
fra teaterverdenen - ikke selve teaterstykkerne men kostumerne,
og meget mere, der dukker op undervejs i det videre forløb. For vi
skal være / er åbne for nye tilbud, der passer ind i vort koncept! Og
der bliver budt på håndarbejde, historier, film, hygge, påskepynt,
koncert, røverhistorier, børnehaveinfo, foredrag om eftermidda-
gen, så også ældre, der ikke gerne går ud om aftenen kan deltage,
sundhedsinfo og besøg af socialrådgiveren. Turister og andet godt-
folk kommer ind for at checke mails på pc'erne - og her ønsker vi
os en hot-spot-løsning, så de besøgende kan benytte deres med-
bragte hardware - der skal blot findes en løsning på filterproble-
matikken.

En ekstra facet af biblioteks- og caféarbejdet er danskkurserne, der
hver torsdag aften finder sted i biblioteket, hvor jeg som man-
geårig danskursuslærer har bragt i erfaring at kursisterne er glade
for danskkurser i små pakninger - 10 sekvenser á halvanden time -
ikke den sædvanlige 20 styks pakke.

Grundene hertil er indlysende - kursisten betaler det halve - kan

overskue tidsforløbet bedre – måske var det slet ikke noget for kursisten – der kommer erhvervsmæssige forhindringer, såsom nyt arbejde, ofte i Danmark – sygdom i familien, hvor man skal springe ind som plejere –

I de sidste mange år har dette princip fungeret rigtigt godt, de fleste tager endnu en runde eller to, og de, der faldt fra, slap billigere fra det.

I øvrigt er det til rigtig stor fornøjelse og glæde at få lov til at undervise en flok motiverede mennesker i næsten alle aldersklasser fra omkring de 16 år til midt i firserne – alle bringer noget og alle får noget – alle kan grine sammen og af hinanden – for den sags skyld også grine af læreren, når han klokker i det med det tyske sprog – og det efter snart tredive år i det sydslesvigske.

Men netop ovennævnte kan lette indgangen til det danske – ham der kan jo lave og laver fejl i fremmedsproget – så jeg skal nok komme efter det.

I undervisningen (sådan hedder det jo – men det lyder så tørt) bruger jeg som det sig hører og bør en bog – de fleste mener, det skal der være – men den bliver ikke brugt fra side 1 til slut – små tekster af bibliotekets righoldige samlinger deles ud og bliver læst og diskuteres på kursisternes bedste dansk – dagliglivet i Danmark og Norden undersøges – og tallene, ja, de volder jo altid besvær, men en stak rafflebægere med tilhørende terninger giver en let tilgang til at lege dem ind – først fortælle, hvor mange øjne er der, så kombinere tallene til flercifrede tal – og hvilken dato kan man se – det fungerer godt!

Bibliotekets nykøbte Scrabble-spil er allerede godt brugt – alle de løse bogstaver kan selvfølgelig kombineres til uanede mængder af ord – og i forløbet øves udtalen af bogstaverne og der samles ind til ordforrådet – på tværs af aldersklasser og uddannelse – og på tværs af modersmål: på danskurserne i Kik Ind er der kursister med rod i Portugal, England og de forskellige delstater i Tyskland – det giver mange sjove tilgange til sprogets brug her og der.

Kik Ind er kommet for at blive, konceptet er godt, andre byer stiger på! Der er kommet mere liv i Husumhus og på Det danske familiebibliotek i Husum, og det er da ikke så ringe!

Keld Klemith Madsen

”Diger, - Foredrag ved Mikkel Venborg Pedersen, torsdag den 30.11 kl.
kreaturer og 16.00-18.00
tekopper”

Café Kik Ind på biblioteket i Husumhus tog chancen og indbød til et eftermiddagsforedrag om et smalt emne nemlig haubargen Rothlau på Ejdersted.

Der kom 20 tilhørere, og det var ikke bare Sydslesvigs Tordenskjolds soldater.

En havde som barn leget på haubargen, en anden drev landbrug på en haubarg, en tredje havde ikke sat sine ben på Dansk bibliotek Husum de sidste 20 år, men alle var meget interesserede i emnet og stillede mange spørgsmål til foredragsholderen, samt kommenterede hans ord.

Da Rothlau's overføring til Frilandsmuseet i København formodentlig blev aftalt under forhandlingerne om København-Bonn-erklæringerne, bør foredragsholderen inviteres til at holde et nyt foredrag, når Udenrigsministeriet om føje år åbner sine arkiver, og sandheden kommer frem.

Alt i alt en succes: dette var en vellykket prøve på et voksent eftermiddagsarrangement – velvalgt emne – godt annonceret – god foredragsholder – sådan!!

Jesper Bolund Nielsen og Keld Klemith Madsen

Lørdag-på- Det er usædvanligt for et bibliotek at have arrangementer om lørdagen. Men i Sydslesvig er ”Lørdag-på-biblioteket” blevet et begreb. Når klokken nærmer sig 11 kan man mærke forventningens glæde i luften, mens antallet af besøgende stiger. Når et børnearrangement slutter høres børnenes glæde tydeligt. Voksne er normalt knapt så sprudlende, men viser deres tilfredshed mere afdæmpet. Arrangementerne tiltrækker børnefamilier, de søgende, dem der vil vide mere, og dem der bare vil have en god oplevelse. Arrangementer for voksne udspringer ofte af tidens aktuelle emner, og ofte er en bogudgivelse baggrund for et arrangement.

Biblioteket har i stigende omfang selv lavet ”Lørdag-på-biblioteket”, især børnebiblioteket har udviklet nye arrangementer som byvandring og julehule. Derudover har der været f.eks. dukketeater, internet for nybegyndere, rundvisning i Den slesvigske Samling og Arkivet, og et fremstød for læsekredse. De største publi-

kumsmagneter var "Englelyd", "Halloween for børn der tør!!!" og "Die Kultur sieht schwarz" (Kulturnat i Flensborg) hvor 100 -150 deltog.

I foråret havde foredragene overskriften "livsglæde". Det var om kropsterapi, meditation, om at finde sin indre dronning, samt en forfatteraften. Nogle foredrag om lørdagen andre om aftenen.

I efteråret startede "Aftenbiblioteket". Det er foredrag, kaffe, te, rødvin og ost. Det er hyggelige aftener, hvor bøgerne i udlånet er den perfekte kulisse. Målet ikke er et stort fremmøde (alligevel har der været omkring 40 deltagere), men at skabe en afslappet café stemning.

Bredden i arrangementstilbuddet har tiltrukket forskellige mennesker, og derved er det lykkedes at vise flere facetter af bibliotekets mange tilbud.

Lene Lund

arrangement	dato	emne	antal	Deltagere i arrangementer 2006
Lørdag-på-biblioteket	14/1 2006	Tidens udfordring - undgå stress!	14	
	28/1 2006	Læsekreds - er det noget for dig?	9	
	4/2 2006	Børn i Flensborg i gamle age	8	
	11/2 2006	Musik skal der til - børn og toner	2	
	18/2 2006	Hvad er meditation - og hvordan kommer du i gang?	10	
	25/2 2006	Den slesvigske Samling, arkivet og billedsamlingen	16	
	4/3 2006	Dolas Dukketeater	41	
	11/3 2006	Klatremus og dyrene i Hakkebakkeskoven	40	
	18/3 2006	Internet for nybegyndere	8	
	25/3 2006	Påskeklip og gækkebreve	40	
	2/9 2006	Rådgivning for grænsependlere	20	
	9/9 2006	Læsekreds - er det noget for dig?	9	
	16/9 2006	Dolas Dukketeater	50	
	23/9 2006	Lys i haven	0	
	30/9 2006	Findes det, findes det her!	15	
	7/10 2006	Den danske kulturkanon	4	
14/10 2006	Mozart-år	14		

	28/10 2006	Halloween - for børn der tør!!!	150
	28/10 2006	Internet for nybegyndere	5
	4/11 2006	Den danske kulturkanon	2
	11/11 2006	Ny musik for børn	20
	18/11 2006	Ny musik voksne	1
	25/11 2006	Klip til jul	50
	2/12 2006	Englelyd - familiedag på biblioteket	100
	9/12 2006	Historier i julehulen	5
	16/12 2006	Historier i julehulen	15
Foredrag, film m.m.	12/1 2006	Kropsterapi	20
	18/1 2006	E-MAIL-HJÆLP!	0
	8/2 2006	E-MAIL-HJÆLP!	1
	23/2 2006	Forfatteraften med Martin Jensen	14
	23/3 2006	Find din egen dronning	40
	4/9 2006	Kejser Wilhelm II	40
	18/9 2006	I farfras fodspor	20
	28/9 2006	Den digitale fortæller	30
	9/10 2006	Danskerbyen Tallin	50
	13/10 2006	Die Kultur sieht schwarz - tysk kulturnat	150
	8/11 2006	E-mail - breve på internettet	1
	13/11 2006	M:ordet i Norden - Nordisk skumringstid	12
	19/11 2006	Fødselsdagsfest for Mozart	75
	20/11 2006	Vidunderbarnet Mozart	38
	21/11 2006	Film - Mozart	45
Slesvig Bibliotek	10/1 2006	Dansklærer m. danskhold	8
	9/2 2006	Dansk Sprogdag	2
	23/2 2006	Børnefilm	16
	9/3 2006	I. Schubert - tyske elever m. dansk	21
	16/3 2006	Fra Kongekabale til virkelighed	33
	23/3 2006	Børnefilm	9
	30/3 2006	Dansklærer m. danskhold	8
	27/4 2006	Børnefilm	5
	30/5 2006	Danskhold	10
	1/6 2006	Børnefilm	3
	11/6 2006	Årsmøde (bus)	40
	5/7 2006	Aftenvandring på Danevirke	30
	28/9 2006	Læsekreds	8
	5/10 2006	Børnefilm	5

9/10 2006	Lars Henningsen: Gottorperne	15
2/11 2006	Læsekreds	8
9/11 2006	Børnefilm	4
16/11 2006	Bogsnak	10
30/11 2006	Læsekreds	7
7/12 2006	I. Schubert - tyske elever m. dansk	21
12/12 2006	L. Aagaard - Nissespor	68
14/12 2006	L. Aagaard - Nissespor	72
14/12 2006	Julefest	90

Husum

Bibliotek

Café (ingen oplysning)

Børnefilm (ingen oplysning)

Egernførde

Bibliotek

13/3 2006	Gækkebreve og påskepynt med Dola	4
26/4 2006	Pynt til tøj og tasker	4
25/9 2006	Dolas Dukketeater	21
22/11 2006	Lav julepynt med Dola	5

I alt

DCB:

Lørdag-på-biblioteket	648
Foredrag, film m.m.	536

Filialer:

Slesvig Bibliotek	493
-------------------	-----

Husum Bibliotek ikke opgivet

Egernførde Bibliotek	34
----------------------	----

I alt deltagere 2006	1711
-----------------------------	-------------

Kursusdeltagelsen i 2006 har været med udgangspunkt i de tre fyr- Kursusdel-
tårne: mere ud, målret det og fortæl det tagelsen
Desuden har der været behov for at opkvalificere rent fagligt på i 2006
områder inden for bibliotekssystemets muligheder og i samarbej-
dets ånd vedr. nettsjenester har der ligeledes været behov for kom-
petencetilegnelse.

Blikket har ligeledes været rettet fremad med henblik på konferen-

cer om WEB-muligheder, elektroniske nyhedsbreve og ajourføringer på såvel personaleområdet som de konkrete ændringer inden for overenskomstmæssige og skatteforhold.

Der er en tendens til altid at være i underskud hvad viden angår, hvorfor der i de kommende år uden tvivl vil skulle satses væsentlig mere på kompetence indenfor de teknologiske muligheder, som bibliotekerne i form af WEB 2 / Bibliotek 2.0 bliver nødt til at tilbyde. Vores nuværende niveau videnskabsmæssigt har behov for et løft.

Titel	Deltager
ArBiMus - DKs kulturhistoriske søgebase	Jesper Bolund Nielsen
Projektleder 2	Anni Søndergaard
Top trim din undervisning	Eva Schröder Rita Jakobsen
Projektlederuddannelse	Lene Lund
Formatering Modul A, B, C og D	Tina Ruppert Inger Marie Thomsen Bodil Uldall
Websøgning - Tema: Google	Michael Juul Olsen
Fra ungdomshjørne til?	Tenna Pedersen
Projektlederkursus	Karin Kristensen
Temadag om computerspil	Tenna Pedersen
Vedligehold dine søgekompetencer	Lene Lund Rita Jakobsen
Læsekredsen - hvordan kommer du i gang?	Eva Schröder
Find dit guld - formidling og historiefortælling Få dit budskab ud	Carsten Reyhé Lene Lund
Konference om læselyst	Tenna Pedersen

Kulturarvens netsteder	Jesper Bolund Nielsen
Fællesmøde om DotBot	Tenna Pedersen
Reboot for 8. gang	Lars Aagaard
Temadag: Den digitale borger	Helle Post
Websøgning - Tema: Tips, trends og nye redskaber	Blide Kürstein Borg
Grundlagen des Arbeits- und Betriebsverfassungsrechts	Jørn Aagesen
Gleichbehandlungsgesetz in der Praxis	Jørn Aagesen Ingo Nissen
Projektledere i netværk	Anni Søndergaard Lene Lund
Motiverende web-design	Rita Jakobsen Helle Post
Spørg Olivia - på nettet introduktion til mailtjenesten	Tenna Pedersen
Træd i karakter - uden at træde på andre	Elke Damerow
Introduktion til Bogsæsonen 2006	Eva Schröder
Årets nye medier 2006	Helle Post Tenna Pedersen
Elektroniske nyhedsbreve	Rita Jakobsen
Det innovative bibliotek	Alice Johansen
Projektledelse	Ingo Nissen Jens Jakob Sørensen
Fjernlån i en Amazoogle tidsalder	Anette Pinn
Find dit guld - formidling og historiefortælling	Lilli Bruhn
Årets nye musik 2006	Michael Juul Olsen

Tegneseriens nye dagsorden - fra manga til graphic novels	Sven Sørensen
Litteraturformidling	Eva Schröder
Årets børnelitteratur 2006	Helle Post
Årets faglitteratur 2006	Sven Sørensen
Aktuelles zum Jahreswechsel 2006/2007	Hella Lassen

Selvbetjening på Dansk Centralbibliotek Et stort projekt i Flensborg i 2007 bliver indførsel af 2 selvbetjeningsautomater – automater, hvor lånerne selv skal låne og aflevere materialer.

En projektgruppe har i sidste halvdel af 2006 arbejdet med opgaven. Efter grundig research og et par biblioteksbesøg, har gruppen indstillet hvilken type automat, den anbefaler der købes. Derudover er der også foreslået en placering af automaterne.

Før lånerne skal i gang med at bruge automaterne, skal personalet igennem en lille uddannelse, og derefter står de parate til at hjælpe lånerne.

Selvbetjeningsautomaterne vil frigøre ressourcer, der kan bruges til blandt andet at højne serviceniveauet til gavn for lånerne. Derudover vil personalet opnå et langt bedre arbejdsmiljø, fordi de “ensartede” arbejdsstillinger er lagt over på den enkelte låner.

Anni Søndergaard

Fællesindkøbsaftalen I slutningen af året 2005 indgik de danske foreninger og institutioner i Sydslesvig en aftale om fællesindkøb af kontorartikler, inventar, forsikringer og IT. En arbejdsgruppe, bestående af en repræsentant fra hver forening, mødtes jævnligt for at koordinere fremtiden. Vi blev enige om at optræde som en helhed og indhente priser på denne basis. Det var naturligvis gået op for mange firmaer, at der skete noget i Sydslesvig og pludselig kom de helt uopfordret med dumpingpriser i forhold til det vi havde betalt før. Det viser jo helt klart, at mange har tjent formuer fordi vi i Sydslesvig kørte hver sit løb.

Arbejdsgruppen har til dags dato etableret:
Fællesforsikring for biler, bygninger og ansvar.
Forhandlerpulje for inventar.
Forhandlerpulje for kontorartikler.

Alle foreninger har langtidskontrakter på forsikringer som udløber eller bliver sagt op, så arbejdsgruppen regner med at vi alle er forsikret hos samme tilbyder senest 2009.

Indtil videre har biblioteket sparet ca. 35 % på bilforsikringerne og næste skridt er indboforsikringen som er sagt op til den 1. januar 2008.

På inventar og kontorartikler sparer vi ca. 15 %.

I begyndelsen af 2007 vil arbejdsgruppen knække den største og fedeste nød der hedder energi.

Byens værker har allerede signaliseret at der ikke er noget at spare selv om vi optræder som enhed, men arbejdsgruppen er ret så enige om at vi opnår en succes.

Dansk Skoleforening og biblioteket har 2006 hver især købt et telefonanlæg der arbejder via internettet. Dette giver i første omgang store besparelser i fremtiden, men har også den lille men meget positive bivirkning, at vi nu har samme system og kan snakke sammen i telefonen uden at det koster noget.

Alt i alt en meget positiv udvikling som biblioteket understøtter med alle kræfter.

Ingo Nissen

Året 2006 var et år, hvor udfordringerne virkeligt blev markante set i forhold til tidligere år. Antallet af kurser var 30 % større end nogensinde tidligere registreret. Kursusaktiviteterne lagde stort beslag på undervisningsfaciliteter, så man var nødsaget til at anvende nye undervisningslokaler og dermed også lægge beslag på faciliteter, der normalt var øremærket til andre formål. Undervisningen fandt sted hver formiddag, eftermiddag og aften – fra mandag til og med torsdag. Danskkurser i DCB 2006

Unormalt var det også, at danskkurserne blev fyldt op med kurser næsten hurtigere end kurserne blev frigivet til tilmelding. En af årsagerne til dette store run på danskkurserne skal bl.a. ses i lyset af, at der i Danmark, for første gang i mange, mange år, er ledi-

ge jobs til besættelse samtidig med, at der er stor arbejdsløshed i Tyskland.

Grundet den store efterspørgsel kan man ikke undgå at tænke på, om der muligvis kunne være mulighed for at udvide antallet af kurser for at hjælpe det danske erhvervsliv nordpå – selv om det ikke netop er med det formål, at der tilbydes danskurser.

Danskurserne er bygget op på den måde, at man kan tilmelde sig både sæsonkurser og intensivkurser. På intensivkurserne var stigningen ca. 50 %, i alt 62, og med 851 kursister. Sæsonkurserne foråret 2006 var antallet 17, og med 267 kursister. Endelig var tallene for sæsonkurserne for efteråret 2006 19 kurser, og med et deltagerantal på 278 kursister.

Ved udgangen af 2006 udsendtes igen nye danskurser til afholdelse i 2006 / 2007 – og igen var efterspørgslen fantastisk stor, og kurserne var fuldttegnet inden for meget få dage.

Grundet den store efterspørgsel har biblioteket således været nødsaget til at øge antallet af dygtige undervisere, således at der i dag er 18 timelønsansatte undervisere.

Jørn Aagesen

Sydslesvigs Folkeuniversitet Som sekretariat for Folkeuniversitetet i Sydslesvig har biblioteket formidlet 16 forelæsninger til Sydslesvig. De er afholdt af Kirkehøjskolen, Jaruplund Højskole, Danevirkegården, Helligåndskirken samt bibliotekerne i Husum, Slesvig og Flensborg.

Der har i alt været 617 deltagere til forelæsningerne, hvis emne strækker sig fra lokale historiske emner om Gottorperne og Ejdersted i 17-1800 årene over forskellige forfattere til altertavlen i Slesvig.

Forelæsningerne er blevet afholdt på kursuscentret Christianslyst, på Jaruplund Højskole, Dannevirkegården og Helligåndskirkens menighedslokaler samt på de tre biblioteker.

Dansk Centralbibliotek finder det meget vigtigt at være forbindelsesled til formidlingen af forskningens resultater ved at stå som ”praktisk gris” vedrørende bestilling og betaling af samt opkrævning af gebyrer til Folkeuniversitetet i Danmark.

Overbibliotekaren deltager i komitéarbejdet og årsmøderne i Folkeuniversitetet i Danmark som Sydslesvigs repræsentant med henblik på at hente inspiration til Sydslesvig vedr. foredragsemner og erfaringerne med de forskellige foredragsholdere.

arrangør	dato	emne	sted	deltagere	Fore- læsninger
Dansk Kirke	31.03.06	Fjordor Dostojevskij - hans liv	Christianslyst	49	2006
Dansk Kirke	01.04.06	Altertavlen i Slesvig Domkirke	Christianslyst	55	
Dansk Kirke	01.04.06	Glæde på trods - litteratur og	Christianslyst	52	
Jaruplund Højskole	06.04.06	Om "Sydslesvigpigen"	Jaruplund Højskole	38	
Jaruplund Højskole	07.04.06	En tid og En befrielse	Jaruplund Højskole	36	
Jaruplund Højskole	07.04.06	Blicher-foredrag	Jaruplund Højskole	38	
Jaruplund Højskole	08.04.06	Om forfatteren, Henriette Nielsen	Jaruplund Højskole	36	
Jaruplund Højskole	7./8./9.4.06	Oplæsning af Blicher	Jaruplund Højskole	40	
Jaruplund Højskole	7./8./9.4.06	Om den mere ukendte Blicher	Jaruplund Højskole	36	
Jaruplund Højskole	7./8./9.4.06	Om den mere ukendte Blicher	Jaruplund Højskole	36	
HS + SM + DCB	05.07.06	Danevirkes arkæologiske Park	Danevirkegården	37	
HS + SM + DCB	05.07.06	Det nye Sydslesvig Museum	Danevirkegården	37	
Dansk Kirke	03.09.06	Dansk gudstjeneste i Flensborg	Helligåndskirken	56	
HS + SM + DCB	04.09.06	Kejser Wilhelm II	Centralbiblioteket	36	
HS + DCB	09.10.06	Gottorperne	Slesvig Bibliotek	15	
HS + DCB	30.11.06	Ejdersted i 1700-1800-årene	Husum Bibliotek	20	

Deltagere i alt 617 - Gennemsnit pr. forelæsning 38,6

HS = Historisk Samfund - SM = Sydslesvigsk Museumsforening

Biblioteks- Starten på året er altid afslutning på det gamle og at tage hul på
bestyrelsen i det efterfølgende i form af årsrapport for 2005 samt budgetforslag
arbejdstøjet for 2007. Rammerne for budgettet 2006 blev holdt så revisionen
godkendte regnskabet uden bemærkninger. Dog er det mærkbart
at der løbende er tiltagende opmærksomhed på forvaltningsrevisi-
on med deraf følgende krav om procedurebeskrivelser samt over-
holdelse og justeringer af opgaveløsninger i forhold til planlagte
mål og handlinger som følge af Rigsrevisionens besøg hos de
sydslesvigske organisationer i eftersommeren 2005.

For budgetplanlægningen for 2007 var der adskillige vanskelighe-
der på grund af risikoen for lukning af børnehaver og skoler inden-
for mindretallet. Så drastiske skridt ville selvfølgelig have haft af-
smittende virkning på alt andet mindretalsarbejde, hvorfor der i
Samrådet blev udvist solidaritet med Dansk Skoleforening. Afslut-
ningsvis betød det en minimal fremskrivning af biblioteksbudget-
tet på 1 %, hvilket betyder en reel nedgang i købekraften, da pris-
og lønudviklingen blev væsentlig højere end fremskrivningen. På
de tyske bevillinger er der endog slet ingen fremskrivning, hvilket
betyder en reel nedgang i tilskuddet. Denne udfordring: at få den
daglige drift forbedret, effektiviseret, omkostningerne bragt ned og
fortsat opfyldte de stigende krav fra publikum arbejdes der løbende
med i form af om- og sammenlægninger af opgaver, bedre udnyt-
telse og indførelse af teknologiske hjælpemidler, investeringer i
løsninger som fremadrettet reducerer driftsomkostningerne og re-
duktion af medarbejderstaben.

Bedriftsrådet Bibliotekets formand og næstformand, den daglige biblioteksledel-
se og Bedriftsrådet mødes normalt 2 gange årligt med henblik på
udveksling af synspunkter om stort og småt vedrørende bibliote-
kets drift og medarbejdersituationen af hensyn til gensidig oriente-
ring og muligheden for at opfange evt. sager til løsning via samtale
og kommunikation. Det har vist sig at denne fremgangsmåde er
konstruktiv, og den direkte kontakt mellem bibliotekets politiske
ledelse og medarbejderne har gavnlig indflydelse på opgaveløsning-
en mellem BR og den daglige ledelse.

Med- Biblioteket har måttet sige farvel til flere ansatte i 2006 pga. pensi-
arbejder- onering og behov for reduktioner i budget for 2007 som ovenfor
situationen nævnt. Det har været muligt at opretholde den eksisterende servi-
ce i form af effektiviseringer indadtil godt hjulpet på vej af bl.a.
bibliotekssystemets udvikling med automatiseringer.

Vi sagde også farvel til vores tidlige personalechef/souschef og ansatte en ny med en helt anderledes baggrund. Bestyrelse og medarbejdere var enige om, at et bibliotek absolut ikke kun har behov for kontorassistenter og bibliotekarer i fremtiden, hvis man skal kunne følge udviklingen og den igangværende omstilling af biblioteksbegrebet hvad angår IT, organisation, indretning, markedsføring, interaktiv dialog, trendsætning, nye samarbejdsformer og meget mere.

Derfor vovede vi springet med en helt ny type medarbejder. Det har vist sig, at biblioteksorganisationen med denne beslutning får stillet spørgsmålstejn ved den indforståede, selvfølgelig måde at løse opgaver på. Virksomhedsopfattelsen som helhed bliver udfordret og dermed udviklet såvel på faglighed som organisationsform og traditioner. Det skaber selvfølgelig også modstand men modstand skaber dialog og dialog skaber forandringer og udvikling.

Politikker er blevet en del af hverdagen i driften af enhver virksomhed. Til dels påført af dialogen og diskussionerne i samfundet som helhed men også som en konsekvens af medarbejderinitiativer som f. eks. rygepolitikken. Politikker

Rygepolitik med indretning af rygelokaler i hovedbiblioteket, Husum og Slesvig blev resultatet af et samarbejde mellem bibliotekets ledelse og Bedriftsrådet, fordi biblioteket af hensyn til brugerne var blevet gjort opmærksom på behovet for en sådan. Derudover må der også af hensyn til kolleger ikke ryges i tjenestebiler og bogbusser. Den blide vej med skyldigt hensyn til det enkelte menneskes ret til at ryge i dertil indrettede rum blev det første skridt. Diskussionen i det omgivende samfund fortsætter og bibliotekets rygepolitik vil selvfølgelig blive justeret i forhold til den lovgivning der forventes at komme på området.

Som en del af personalepolitikken og med henblik på hensyn til såvel menneskelige som arbejdsmæssige forhold vedtog bestyrelsen en misbrugspolitik. Hensigten er selvfølgelig aldrig at skulle gøre brug af den. Men skulle problemet opstå forpligter det arbejdsgiveren til at tage vare på medarbejderen i tæt samarbejde med Bedriftsrådet og evt. tillidsrepræsentanter med støtte og tilbud om hjælp til behandling. Formålet er at erstatte fortællelse med åbenhed af hensyn til alle parter i sådanne forhold således at alvorlige konsekvenser forhåbentlig undgås for såvel medarbejder som arbejdsplads.

Indførelse af udlånsautomater Investering i udlånsautomater blev besluttet af bestyrelsen med henblik på at få udlånsnotering og aflevering flyttet over på lånerne, der på denne måde opnår en større anonymitet. Medarbejderne i ekspeditionen undgår adskillige løft dagligt ved at lånerne selv placerer materialerne på bogvogne. Altså en dobbelt gevinst. I forbindelse med beslutning om indførelse af selvbetjeningsautomater blev der nedsat en hurtigt arbejdende gruppe, som skulle se på indretning af receptionsarealet med henblik på at placere automaterne i dette areal. Det forventes at automaterne kan tages i brug i det tidlige efterår 2007.

Da det blev offentligt kendt at Dansk skoleforening vil få et nyt gymnasium bygget i Slesvig optog biblioteket kontakt med Dansk Skoleforening med henblik på at forhøre sig om evt. samarbejdsmuligheder mellem folkebiblioteksvæsenet og skolebiblioteksløsningen på det kommende gymnasium. Dansk Skoleforening orienterede en i Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig nedsat arbejdsgruppe om nybyggeriet og forventer at gymnasiet vil blive et centrum for det danske arbejde, men efter nærmere tilkendegivelser fra dem blev det ikke aktuelt for nuværende at indlede et nærmere samarbejde omkring et fællesbibliotek.

Revision af reglement Da der løbende sker prisudviklinger for ydelser så biblioteket sig nødsaget til at revidere prisen for udlejning af bibliotekslokalerne og de dertil hørende sekundære ydelser som køkkenhjælp og levering af fortæring i forbindelse med arrangementer. Desuden blev der for første gang lavet et takstblad for udlån af tekniske hjælpemidler såsom videokanon o. lign i forbindelse med arrangementer for at kunne dække de meromkostninger der er forbundet med vedligeholdelse af dette materiel.

Ny prispolitik vedr. salg af kasserede bøger blev også vedtaget med det formål at få flere kasserede bøger solgt og dermed undgå udgifter til destruktions.

Disse beslutninger er en naturlig følge af behovet for øgede indtægter.

Harreslev dansk-tyske fællesbibliotek SSW-politiker Heinz Petersen fra Harreslev orienterede bestyrelsen om de politiske og økonomiske overvejelser i forbindelse med etablering af et dansk-tysk fællesbibliotek på torvet i Harreslev. Den tyske biblioteksdirektør og overbibliotekaren havde talt godt for projektet ved et møde sammen med en gruppe politikere sammensat på tværs af de politiske fraktioner, som er specielt nedsat

til at bearbejde udfordringerne i forbindelse med denne opgave. Heinz Petersens tilkendegivelser var tydelige på den måde at så længe der ikke kan opnås politisk enstemmighed omkring projektet forventes det fra SSW's side ikke vedtaget. Der arbejdes videre med indhold og økonomi, som er udarbejdet i efteråret 2003 – dog justeret hvad IT angår.

Biblioteksbestyrelsen vedtog i 2006 at indgå en aftale med et inkassofirma omkring inddragelse af ikke afleverede materialer og/eller omkostningerne for biblioteket i forbindelse med uerholdelige lånere med det formål at få forøget cirkulationen i materialerne og dermed nedbragt antallet af udestående materialer. Desværre er det ikke helt lykkedes at indhente erfaringer på området i løbet af året på grund af vanskeligheder med omlægning af interne procedurer og sygdom hos eksterne samarbejdspartnere.

Denne foranstaltning er selvfølgelig taget i anvendelse for at spare på penge til genanskaffelse og bearbejdning af ikke – afleverede materialer for også ad den vej at imødegå differencen mellem indtægter og udgifter. Ligeledes er det en adfærdsregulering i forhold til lånerne. Få et gratis lån – på biblioteket – men det skal koste dyrt at beholde det lånte.

Biblioteket har tilmeldt sig Dansk Skoleforenings registrering af bygninger og deres energiforbrug med henblik på fortsat udvidet samarbejde omkring storkundefordele indenfor energien og ligeledes for at deltage i energimålinger og -sammenligninger både hvad angår el, vand og strøm. Dette er gjort med henblik på muligheden for at etablere en fælles forvaltning af mindretallets ejendomme.

Biblioteket har i 2006 ført forhandlinger om såvel overenskomst for de danske som de tyske overenskomstansatte medarbejdere med henblik på at få nye aftaler på plads efter BAT's afløsning af TVÖD og bibliotekargruppens krav om NY LØN.

Bibliotekets to repræsentanter Anne Mette Jensen og Christian Staugaard-Nielsen deltog i årets Folketingstur.

Gert Wiencke deltog i repræsentantskabsmøderne i Danmarks Biblioteksforening. Overbibliotekaren deltog i de lokale bestyrelsesmøder i Sønderjysk Biblioteksforum samt det tilbudte dialogmøde og generalforsamlingen sammen med Gert Wiencke.

MICHAELS
FOTOATELIER

Lars Aagaard deltog i afslutning i voksenundervisningssæsonen og voksenundervisningsnævnets møde som bibliotekets repræsentant

Overbibliotekaren deltog i årsmøde og komitéstyrelsesmøder i Folkeuniversitetsregi.

Eva Schröder deltog som bibliotekets repræsentant i SSW's tur til Berlin.

Biblioteket var repræsenteret ved Flensborg Avis' generalforsamling ved overbibliotekaren.

Souschefen for biblioteket var til stede ved Sydslesvig Forenings årsmøde.

Formanden deltog i SSW's landsmøde som bibliotekets repræsentant.

Besøg En dejlig februar dag aflagde Finn Slumstrup som nyvalgt formand for Grænseforeningen Dansk Centralbibliotek et besøg. Han fik en rundvisning i Flensborg, en snak med medarbejdere i bogbusområdet og en tur ud i landskabet til en orienterende samtale med medarbejderne i hhv. Slesvig og Husum.

I november aflagde en arbejdsgruppe fra Undervisningsministeriet biblioteket et besøg for at få indsigt i biblioteksarbejdet for mindretallet. Forskningsafdelingens arbejdsområder blev ligeledes gennemgået.

Samrådet Biblioteksbestyrelsen har løbende fået orientering om arbejdet og diskussionerne i Samrådet f. eks. "Tænketanken", fælles projekter/aktiviteter, ministerpræsidentens fond (MPF), fælles bygningsadministration osv. Biblioteksbestyrelsen har ført en kort indledende diskussion om "Tænketanken" og har tilkendegivet positive holdninger til initiativet i håb om, at der vil blive arbejdet ud fra de opgaver mindretallet fremover skal løse og at det bliver "frie" visionære mennesker der udpeges til at være "tænkere".

Økonomi Bibliotekets økonomi er løbende blevet fulgt af biblioteksbestyrelsen og forretningsudvalget ved formanden og næstformanden. Der har været afvigelser i forhold til planlægning, men det samlede resultat overholder den bevilligede budgetramme for året. Årets overraskelse på denne front var af de positive i og med at landet Slesvig-Holsten i forbindelse med fremsættelse af finans-

lovforslag for årene 2007 og 2008 i efteråret 2006 havde afsat midler til anskaffelse af bogbusser, efter at biblioteket havde sagt pænt nej tak til at optage et lån til anskaffelse af nye bogbusser. 80.000 € over 2 år med det resultat, at anskaffelsen af busserne bliver skubbet frem til 2007 i stedet for 2006 og 2007.

Biblioteket
i tal

Tilskud fra offentlig side i Tyskland udviser for såvel Flensborg by som landet Slesvig-Holsten status quo, hvilket reelt vil sige en reduktion på grund af pris- og lønudviklingen. Kommuner og amtskommuner fremviser henholdsvis en mindre og en større nedgang i tilskuddet, hvilket er en følge af de tilsvarende reduktioner til det tyske biblioteksvæsen. Trods de sidstnævnte færre indtægter er det tydeligt at SSW i såvel kredsage som i kommunalbestyrelser formår at undgå voldsomme reduktioner, fordi der endnu mange steder ikke er opnået et ligeså stort tilskud til det danske biblioteksvæsen som til det tyske regnet pr borger. Tilskud 2006

Med SSW- politikernes gode argumentation og krav om samme behandling økonomisk af mindretallets kulturtilbud som de til flertalsbefolkningen er det endnu en gang næsten lykkedes at fastholde tilskuddet, hvilket biblioteket skylder dem en stor tak for.

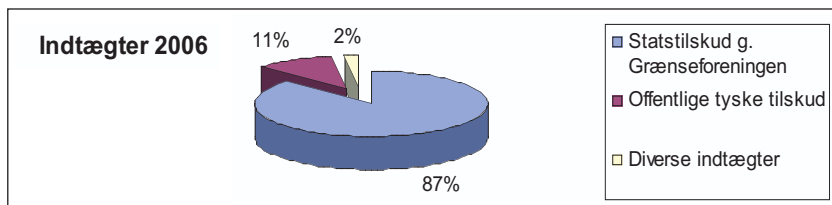
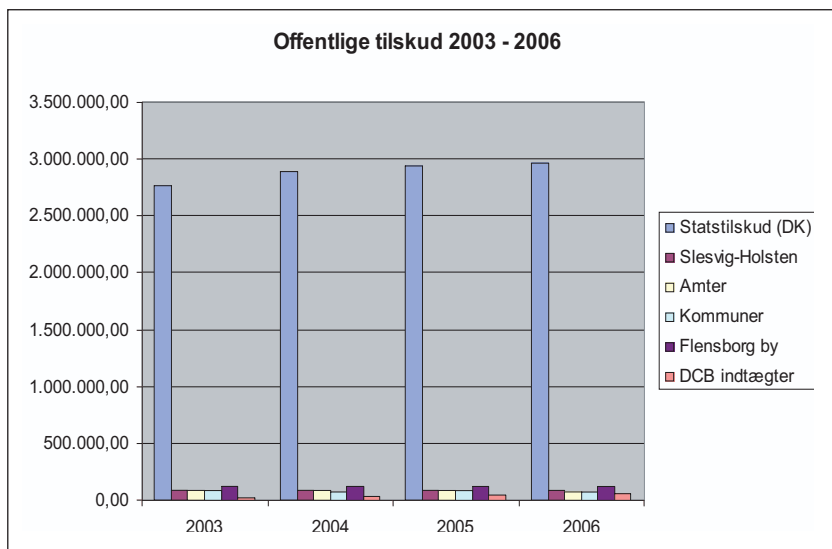
Tilskuddet fra dansk side fremskrives, hvilket fremgår af blokdiagrammet – dog heller ikke her tilsvarende pris- og lønudvikling.

Med en difference mellem indtægter og udgifter foregår der løbende en tilpasning af udgiftsniveauet ved indførsel af teknologi til løsning af opgaver, alternative, mindre personalekrævende løsninger på interne administrative opgaver og samarbejde med andre danske organisationer for at opnå besparelser.

Målet er at bevare og allerhelst udvide servicen for de samme midler ved at have personalet optimalt uddannet til løsning af såvel daglige drifts- som udviklingsopgaver.

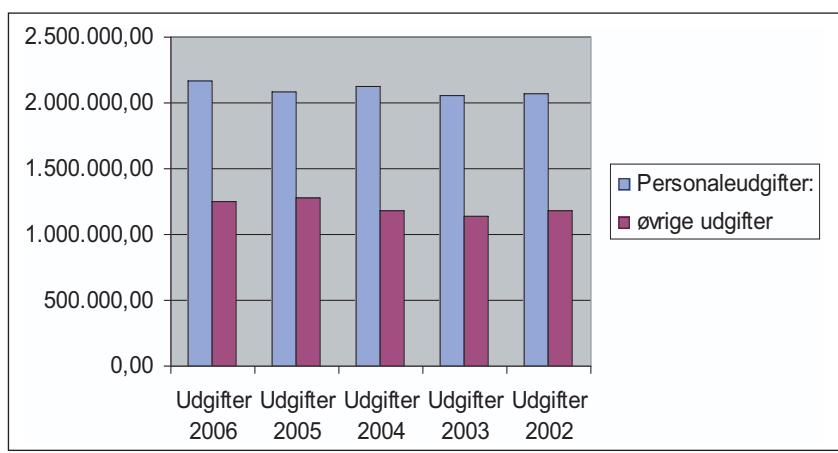
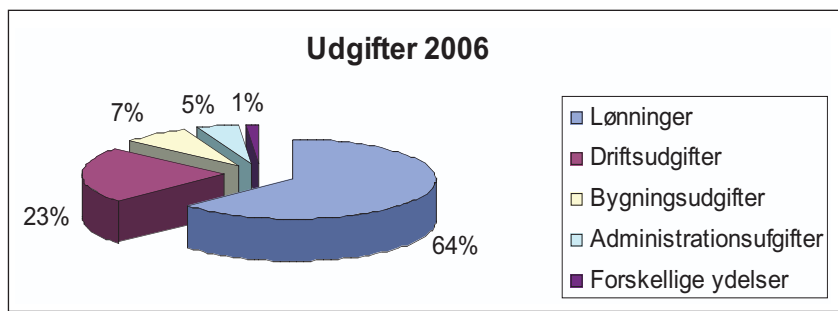
Tilskud 2003 - 2006

	2003	2004	2005	2006
DANMARK:				
Stats-tilskud	2.769.450,00	2.890.000,00	2.934.800,00	2.964.000,00
TYSKLAND:				
Slesvig-Holsten	92.000,00	92.000,00	92.000,00	92.000,00
Amter	85.682,02	84.316,00	88.415,60	77.581,51
Kommuner	83.680,84	73.541,89	82.746,81	80.425,35
Flensborg by	127.700,00	127.700,00	127.700,00	127.700,00
Diverse indtægter	25.283,03	33.630,87	45.156,86	66.881,33
I alt	3.183.795,89	3.301.188,76	3.370.819,27	3.408.588,19

Det er vigtigt at fastholde en balance mellem lønninger og øvrige driftsomkostninger. På lønningsområdet bruges der ca. 2/3 af budgetmidlerne mens anskaffelse af og adgang til dansksprogede medier sluger ca. 1/3 af budgettet.

Udgifter 2006

Endnu engang er besøgstallet i biblioteksbygningen i Flensborg opadgående. Mod 92.965 i 2005 passerede 96.246 tælleapparaterne i 2006. **Besøgstal**

Der har været 7.747 aktive lånere og der er oprettet 2.097 nye. Heri er indeholdt både børne- og voksenlånere på faste og mobile betjeningssteder samt pakkelanere og andre biblioteker. I 2007 vil der blive lavet stikprøvetællinger på øvrige betjeningssteder.

Udlånstillene er sammenlagt stigende i biblioteksvæsenet som helhed i 2006. Dog må vi se en reduktion i udlånet i Husum på næsten 26 %, hvilket kun kan forklares med at idéen med café KIK **Udlån 2006**

IND er slået så godt igennem, at man er sammen i caféen, men ikke benytter lejligheden til at låne materialer i biblioteket. Set ud fra et kvantitativt synspunkt er det selvfølgelig trist, men café idéen med samværet omkring et emne må siges at være en succes.

At etablering af et nyt fællesbibliotek i forbindelse med skoleudvidelsen i Bredsted har sat sine spor i folkebibliotekssammenhænge ses tydeligt i en stor udlånsstigning på 23,8 %.

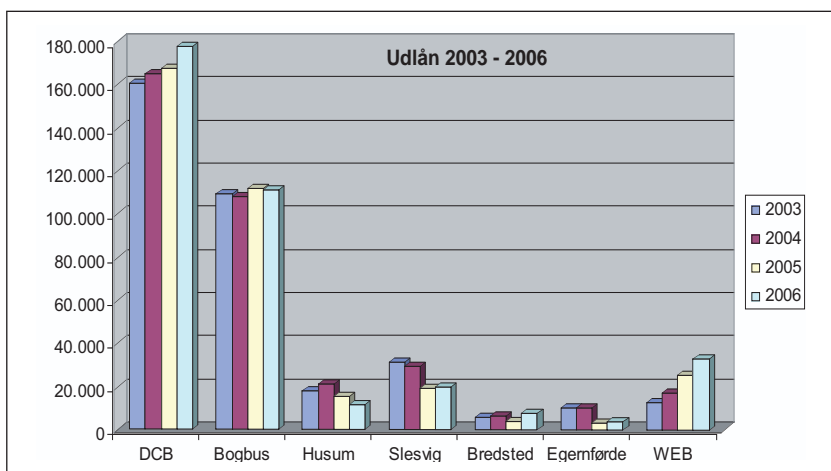
Bogbussen og Slesvig ligger med henholdsvis et fald på 0,5 % og en stigning på 5 % mens Egernførde fællesbibliotek har en udlånsstigning på godt 20 % i forhold til 2005.

Hovedbiblioteket i Flensborg har udlånt 6 % flere materialer i 2006 i forhold til det foregående år.

Lånerne bliver mere og mere selvhjulpne på grund af de selvbetjeningsmuligheder, der ligger i bibliotekssystemet. Det giver sig udtryk i at der en voldsom stigning i antallet af forlængelser via nettet på 30 %, hvilket selvfølgelig aflaster ekspeditionen, hvor der er sket personalereduktion.

Samlet kan Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig præstere en udlånsfremgang på 5,2 %.

Kredse	udlån 2006	i %
Nordfriesland	101.265	16,25 %
Rendsburg-Eckernförde	69.207	11,10 %
Schleswig-Flensburg	257.265	41,28 %
Flensburg by	195.515	31,37 %
Samlet udlån	623.252	100,00 %

Den forretningsførende bestyrelse bestående af formand Per Gildberg og næstformand Lone Nyeng for biblioteksbestyrelsen samt næstformanden for tilsynsrådet Paul Dieter Küssner mødtes i 2006 i forbindelse med nyregistrering som bestyrelse for foreningen Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig e. V. i. h. t. BGB PAR: 26. Derudover har der i det forgangne år ikke været sager, hvor der i henhold til vedtægterne har været behov for at mødes.

Den
forretnings-
førende
bestyrelse

Overbibliotekarens vurdering af året der gik

En stor tak skal der lyde til de bevilligende myndigheder fra Danmark. Med udgangspunkt i deres forståelse for bibliotekets rolle i det fremtidige uddannelse – og oplevelsessamfund og de krav det stiller til bibliotekerne lægges et solidt fundament for vores arbejde med at yde det bedste for brugerne.

Alle aktive SSW'ere skal have tak for hvert et positivt ord der er lagt ind for bibliotekssagen i forhandlingerne om prioriteringerne af de frivillige ydelser. Det er kendt at det ikke altid er nemt at opnå forståelse for kravet om ligestilling og ligebehandling. Landdagspolitikkerne fortjener en særlig tak for at have opnået tilskud til det danske mindretals bogbusser for første gang i historien.

Biblioteksbestyrelsen får tak for engagementet i bibliotekssagen og dens ve og vel til gavn for mindretallet og det danske sprogs stilling i Sydslesvig.

En tak skal lyde til alle medarbejdere for aktiv indsats for bibliotekets sag. Det være sig med henblik på at fylde hverdagen ud med de planlagte handlinger under fyrtårnenes overskrifter: mere ud, målret det og fortæl det. Det være sig i forhold til alt det "rugbrødsarbejde" der er nødvendigt for at få biblioteket til at fungere, det være sig i snakken med områdelederne omkring bibliotekets fremtidige indhold og den udvikling bibliotekerne undergår som følge af nye krav fra politik, brugere, Biblioteksstyrelsens strategi og teknologiens indflydelse og ikke mindst de økonomiske perspektiver set i lyset af bibliotekets nye ansigt fysisk, virtuelt, personalemæssigt og hvad opgaver og roller angår.

Samarbejdet med Bedriftsrådet ønskes fortsat i den gode tone og konstruktive dialog med tak derfor.

Der venter biblioteket store udfordringer hvad angår indhold, udseende, opgaver, kompetencer, nye netværk og samarbejder, markedsføring, konkurrence om brugerne og meget mere, men fortrøstningsfuldt går til opgaven i positiv forventning om fortsat

konstruktiv dialog og samarbejde om placering af biblioteket som en vigtig kulturel og sproglig hjørnesteen indenfor mindretallet.

Udlån 2006 fordelt på hyldeliste og materialetype

hyldeliste	bøger	lydbøger	bånd/cd	video/dvd	cdrom	billeder	andet	i alt
børn(*)	291.065	3.518	11.363	28.576	13.065	154	5.664	353.405
fjernlån	6.708	163	1.121	181	26	-	67	8.266
kirke	389	15	17	116	4	-	16	557
lokal	10.556	136	354	338	37	28	147	11.596
skole-								
direktelån	43.967	132	124	861	305	16	751	46.156
skole-								
taskebøger	20.495	13	-	-	-	1	425	20.934
voksne	123.234	5.058	49.169	18.854	3.051	11	3.414	202.791
i alt	496.414	9.035	62.148	48.926	16.488	210	10.484	643.705

Note: * = Tallet indeholder manuelle udlån foretaget i diverse børnehaver af bogbusserne.

Udlån 2006 fordelt på udlånssted, hyldeliste og materialetype

Udlånssted	hyldeliste	bøger	lydbøger	bånd/cd	video/dvd	cdrom	billeder	andet	i alt
Central- biblioteket	børn	42.493	1.255	3.028	8.419	2.520	39	2.019	59.773
	fjernlån	6.197	131	1.081	157	26	-	63	7.655
	kirke	216	10	11	63	3	-	14	317
	lokal	6.675	60	256	167	26	25	97	7.306
	skole	35	-	-	1	-	-	1	37
	voksne	50.736	1.960	36.280	10.184	1.452	11	2.111	102.734
	i alt	106.352	3.416	40.656	18.991	4.027	75	4.305	177.822
Bogbus- afdelingen	børn	48.518	800	2.754	5.654	2.124	23	993	60.866
	fjernlån	116	14	5	1	-	-	1	137
	kirke	54	3	2	3	-	-	-	62
	lokal	1.355	41	41	104	7	3	34	1.585
	skole	46	-	6	10	-	-	-	62
	voksne	38.081	2.277	3.693	3.628	468	-	509	48.656
	manuelle(*)	9.950	-	247	-	-	-	-	10.197
i alt	98.120	3.135	6.748	9.400	2.599	26	1.537	121.565	
Husum	børn	3.231	68	360	1.095	203	-	155	5.112
	fjernlån	85	-	1	1	-	-	3	90
	kirke	-	-	-	-	-	-	-	-
	lokal	323	-	13	11	1	-	3	351
	skole	3	-	1	2	-	-	-	6
	voksne	4.214	37	1.006	525	90	-	78	5.950
	i alt	7.856	105	1.381	1.634	294	-	239	11.509

Slesvig	børn	6.975	144	510	1.319	316	-	222	9.486
	fjernlån	190	6	6	1	-	-	-	203
	kirke	7	-	-	-	-	-	-	7
	lokal	238	13	19	17	-	-	6	293
	skole	19	-	-	-	-	-	-	19
	voksne	6.925	182	1.530	1.220	127	-	215	10.199
	i alt	14.354	345	2.065	2.557	443	-	443	20.207
Bredsted	børn	3.078	64	117	428	106	-	52	3.845
	fjernlån	45	10	27	19	-	-	-	101
	kirke	7	-	3	-	-	-	-	10
	lokal	36	6	2	4	-	-	-	48
	skole	64	-	7	4	-	-	-	75
	voksne	2.936	66	352	263	30	-	29	3.676
	i alt	6.166	146	508	718	136	-	81	7.755
Egernførde	børn	1.184	19	124	203	53	-	46	1.629
	fjernlån	75	2	1	2	-	-	-	80
	kirke	-	-	-	-	-	-	-	-
	lokal	78	2	-	1	-	-	-	81
	skole	23	-	-	-	-	-	-	23
	voksne	1.812	27	60	160	34	-	51	2.144
	i alt	3.172	50	185	366	87	-	97	3.957
Skole- biblioteker	børn	167.511	878	3.653	9.951	7.339	88	1.757	191.177
	fjernlån	-	-	-	-	-	-	-	-
	kirke	74	-	-	16	-	-	-	90
	lokal	91	2	4	4	-	-	3	104
	skole	64.241	145	110	844	305	17	1.174	66.836
	voksne	6.425	29	1.619	771	491	-	55	9.390
	i alt	238.342	1.054	5.386	11.586	8.135	105	2.989	267.597
WWW	børn	8.125	290	570	1.507	404	4	420	11.320
	fjernlån	-	-	-	-	-	-	-	-
	kirke	31	2	1	34	1	-	2	71
	lokal	1.760	12	19	30	3	-	4	1.828
	skole	31	-	-	-	-	-	1	32
	voksne	12.105	480	4.629	2.103	359	-	366	20.042
	i alt	22.052	784	5.219	3.674	767	4	793	33.293
Alle steder	i alt	496.414	9.035	62.148	48.926	16.488	210	10.484	643.705
Udlånssted	hyldeliste	bøger	lydbøger	bånd/cd	video/dvd	cdrom	billeder	andet	i alt

Note: ** = Manuelle udlån foretaget i diverse børnehaver. Regnes som børne-bøger/musik.

Studieafdelingen og Arkivet
Årsberetning 2006
ved Lars N. Henningsen

2006 blev året, da Studieafdelingen voksede ud over de vante rammer og kunne tage fat på nye og lovende projekter.

Medarbejdere I årets løb kom der flere nye navne på afdelingens lønningsliste. I november nåede tallet af medarbejdere op på så mange som otte. Denne glædelige udvikling var mulig på baggrund af en gunstig likviditet og takket være velvillig opbakning fra bevilligende myndigheder og sponsorer.

Ph. D. stipendiet blev besat for tre år pr. 1. august med cand. mag. Mikkel Leth Jespersen. Det skete efter at det tidligere planlagte ph.d. forløb med emnet "Hertugdømmet Slesvigs sociale og økonomiske historie 1700-1814" desværre havde måttet bringes til ophør i foråret på grund af sygdom. Mikkel Leth Jespersens projekt har fået titlen "En slesvigsk hertug mellem middelalder og tidligmoderne tid. Hertug Hans den Ældres administration 1544-80 og statsdannelse i 1500-tallets Slesvig." Forløbet gennemføres i nært samarbejde med Det humanistiske Fakultet, Aarhus Universitet, Institut for Historie og Områdestudier, hvor Mikkel er indskrevet som ph.d. studerende. Professor Bjørn Poulsen er hovedvejleder og lektor Carsten Porskrog Rasmussen medvejleder i uddannelsesforløbet.

Den 1. oktober blev cand. mag. Martin Bo Nørregård ansat for et år med henblik på en undersøgelse af historien om de danske sydslesvigere som soldater i 2. Verdenskrig.

Hertil kom projektansættelser af mere begrænset omfang. Birgitte Thomsen var beskæftiget hele året med en arbejdstid af to dage om ugen. Cand. mag. Louise Ejlskov Röhrig var fra 15. september til 30. november ansat med henblik på særlige arkivopgaver. Fra 1. august og året ud var cand. mag. René Rasmussen ansat til udarbejdelse af manuskripterne om tiden 1933-45 til den planlagte bog "Sydslesvigs danske historie". Rektor Jørgen Kühl og lektor Martin Klatt blev tilknyttet projektet på honorarbasis med henblik på manuskripterne om tiden efter 1945.

Studieafdelingen Den 7. maj blev slutstenen sat for et mangeårigt forsknings- og udgivelsesarbejde. På Dansk Kirke i Sydslesvigs kirkedag kunne Lars N. Henningsen præsentere sin og Johann Runges nye bog "Sprog og kirke. Dansk gudstjeneste i Flensborg 1588-1921". Den-

ne bogudgivelse betyder, at dansk kirkeliv i Sydslesvig nu er beskrevet fra dets første begyndelse og frem til 1996, både i Flensborg by og i resten af landsdelen. Siden 1986 har Studieafdelingen udgivet i alt fire bind om emnet. Projektets afslutning blev bredt markeret, med foredrag på kirkedagen, med artikler i Flensborg Avis, Kristeligt Dagblad og Grænsen, med en artikel i Kirkehistoriske Samlinger og udsendelse af bogbrochurer via landsdækkende fagtidsskrifter. Det hele foregik i allerbedste samarbejde mellem Studieafdelingen og Dansk Kirke i Sydslesvig.

En ajourført udgave af Martin Klatts og Jørgen Kühls publikation "SSW. Mindretals- og regionalparti 1945-2005" udkom i april. Den nye udgave fører i forhold til førsteudgaven fra 1998 historien frem til 2005 og medtager således landdagsvalgene 2000 og 2005 og disse års bevægede politiske historie.

Ellers var det nystartede arbejder, som prægede året. Ph.d. stipendiat Mikkel Leth Jespersen tog fat på den grundlæggende gennemgang af litteratur og kilder og fastlagde sin arbejdsplan i samarbejde med vejlederne. Martin Bo Nørregård udarbejdede en samlet registrering af de 725 soldater fra Sydslesvig, som kan betegnes som danske sydslesvigere i tysk uniform, og han indledte bearbejdelsen af det meget omfattende materiale af feltpostbreve, som er bevaret fra krigsårene.

Samtidig tog andre nye projekter gradvist form. "Sydslesvigs danske historie" er arbejdstitlen på en ny samlet fremstilling af det danske mindretals og landsdelens historie, som er planlagt til udgivelse til jul 2007. Kapitlerne er delt mellem Martin Klatt, Jørgen Kühl, René Rasmussen og Lars N. Henningsen med sidstnævnte som redaktør. Ved årets afslutning forelå kapitlerne om tiden frem til 1864 og 1920-33.

Efter de gode erfaringer med dobbeltsprogede billed- og tekstbøger ("Flensborg mellem helstat og kejsertid", "Hver elsker sin farve" og "Flensborgskibe") blev det besluttet at udgive en bog om detailhandelen i Flensborg ca. 1860-1960. Bogen vil blive baseret på udpluk fra billedsamlingens overdådige fond af fotos. Ledsaget af tekster om dels forretningslivet generelt og dels om de enkelte motiver skal bogen være et kultur- og lokalhistorisk bidrag til Flensborgs historie som regionens førende handelsby. Birgitte Thomsen samlede materiale til publikationen i årets sidste måneder. Gerret Schlaber har samlet billeder og skrevet en del af teksten til projektet "Det umættelige Flensborg" (arbejdstitel), der ligeledes skal udkomme som tosproget billed- og tekstbog.

I årets løb optog Studieafdelingen desuden et samarbejde med

Museum Sønderjylland, Archiv/Historische Forschungsstelle, Danevirke Museet, SSF og BdN om det såkaldte projekt "Mindretalsliv". Her håber Studieafdelingen i 2007 at kunne gennemføre en erindringsindsamling om tiden efter 1955. Materialet er planlagt udgivet i 2008 sammen med tilsvarende materiale samlet i det tyske mindretal i Nordslesvig. I årets sidste måneder blev afholdt møder med udvalgte hjælpere, og der blev forberedt brochuremateriale til udgivelse og benyttelse i 2007.

Ved årets afslutning forelå Gerret Schlabers manuskript til værket "Hertugdømmet Slesvigs forvaltning indtil 1864" færdigredigeret, så processen frem mod den trykte publikation kan indledes.

Studieafdelingen var repræsenteret ved årets bogmesse i Forum 17.-18. november.

Arkivet På arkivhylderne blev der øget trængsel i løbet af 2006. I alt blev modtaget 50 nye afleveringer med et omfang af 26 hyldemeter. Blandt mange vigtige personarkiver kan fremhæves interessante brev- og fotosamlinger fra begge Verdenskrige og en sidste betydelig aflevering til vandrelærer Gustav Lindstrøms arkiv. Med Flensborg Avis blev indgået en ny aftale om virksomhedens arkiv, og lange rækker af nyere protokoller og akter blev afleveret. Hertil kom som vanligt en del SSF- og SSW-distriktsarkiver samt materiale fra flere børnehaver. Endelig kan nævnes betydelige afleveringer fra SSWs landssekretariat, og fra en del foreninger, således Fælleslandboforeningen og Slesvig-Ligaen.

En del større arkivfortegnelser blev udarbejdet (f.eks. vedr. Foreningen af Sydslesvigs Studerende, Dansk Sundhedstjeneste, Fælleslandboforeningen og Slesvig-Ligaen), og ordningen af Flensborg Avis' gamle arkiv er i gang. Samtidig blev der arbejdet med at gøre arkivfortegnelserne tilgængelige på internettet.

Løbende blev præsenteret skiftende udstillinger i foyeren (om stam- og poesibøger, den danske menighed i Flensborg, årsmøder, Søndertorv i gamle dage og kugebøger). I forbindelse med vandrestillingen "I farfars fodspor" om Iver Henningsens oplevelser på Østfronten 1915 opbyggedes en større udstilling på basis af arkivets materiale vedr. sydslesvigere i 1. Verdenskrig.

Billedsamlingen Også billedsamlingen modtog en pæn tilvækst. Af særlig værdi var en betydelig aflevering af fotosamlingen fra Sydslesvigsk Forenings pressetjeneste. Den grundlæggende nyregistrering af billedsamlingen og af den store glaspladesamling fra Foto Remmer blev fortsat, så der ved årets udgang var inddateret i alt 9052 fotos, 593 negati-

ver og 152 albums. På hjemmesiden blev tilgængeliggørelsen forbedret ved en udvidet præsentation af udvalgte motiver fra hele samlingens emnekreds.

Lars N. Henningsen

12.2.	Kirken, sproget og grænsen af 1920 Vilstrup sogns menighed	Medarbejdernes foredrag
5.3.	Sonderburg im Handel und Schiffahrt im Herzogtum Schleswig Akademie Sankelmark	
6.3.	Sønderjylland – horisonternes land Ringkøbing Grænseforening	
19.3	Rum oder Rotwein. Westindien in der Schleswig-Holsteinischen Seefahrt Akademie Sankelmark	
27.3.	På tur gennem det danske Skovlund og Valsbøl Skovlund SSF	
5.4.	Gottorperne Sorø Grænseforening	
25.4.	H. C. Andersen og Før Historisk Samfund Tønder	
28.4.	Østersøen-Middelhavet – Vestindien, Flensborgsøfarten 1750-1850 Maritimhistorisk konference Jaruplund	
7.5.	De danske gudstjenesters mirakuløse overlevelse Kirkedag i Slesvig	
29.5.	Reventlowerne og Danmarkshistorien Grænseforeningen Ålborg	
8.8.	Gottorperne Jaruplund Højskole	
20.8.	Fürstendiener und Magnaten in den Herzogtümern von Dehn auf Ludwigsburg und Caspar von Saldern auf Schierensee Akademie Sankelmark	
30.8.	Friserne og Vestkysten Jaruplund Højskole	
3.9.	De danske gudstjenesters mirakuløse overlevelse Helligåndens menighed	
25.9.	Ranzauerne i Danmarks og hertugdømmernes historie Løgumkloster Højskole	

- 18.9. Fyrstetjenere og magnater i 1700-tallets Slesvig og Holsten
Løgumkloster Højskole
- 9.10. Gottorperne
Slesvig danske Bibliotek

Mikkel Leth Jespersen

- 6.10. Dronning Christine og senmiddelalderlig administration
Aarhus Universitet

Gerret Schlaber

- 20.9. Fra kludetæppe til storkommune
Haderslev Folkeuniversitet
- 23.11. Opponent ved ph.d. forsvaret "Fra region til Grænseregion" (Morten Andersen)
Syddansk Universitet

Med- arbejderne publikationer **Lars N. Henningsen** *Bøger*

- Sprog og kirke. Dansk gudstjeneste i Flensborg 1588-1921.
Udgivet af Studieafdelingen (s. 93-280 samt redaktion)

Artikler

- Flensborgprovsten Emil Niese og de danske kirkegængere.
Nationalpolitik mellem tyske og danske kirkefolk omkring
år 1900,
i: Kirkehistoriske Samlinger 2006 s. 7-26
- Byerne i Slesvig ca. 1700-1830 - en variant af dansk købstadshistorie,
i: Sønderjyske Årbøger 2006 s. 37-66
- Geschichte und Politik: der Oeversee-Marsch,
i: Grenzfriedenshefte 4/2006 s. 295-304.

Aviskronikker

- Gudstjenesternes mirakuløse overlevelse 1-3 Fl. A. 4.-6. 5.
- og årene de rulle og skiftes om på jord 1-2 Fl. A. 13. og 15. 5.
Kirken i grænselandet har spillet en vigtig politisk rolle
Kristeligt Dagblad 20.5.
Julius Tholles breve 1-5F Fl. A. 18.-22. 7.

Det rå Humtrup og det fine Flensborg Fl. A. 20. 11.

Modernisering og krig 1846-48 Fl. A. 21.11.

Øster Ørsted 1946-47 og hjælpen nordfra Fl. A. 22.-23. 11.

Martin Bo Nørregård

Artikler

Sønderjyder ved fronterne,

i: Inge Adriansen og Hans Schulz Hansen (red): Sønderjyderne og Den store Krig 1914-1918, Aabenraa 2006, s. 95-123.

Haderslevs tyske mindesmærke for de faldne i 1. verdenskrig,

i: Haderslev Byhistoriske Arkivs Årsskrift 2005, Haderslev 2006, s. 37-47.

Gas, i: Bent Vedsted Rønne (red): Alle tiders forsyning. Haderslev Forsyning 1857-2006, Haderslev 2006, s. 8-29

Affald, i: Bent Vedsted Rønne (red): Alle tiders forsyning. Haderslev Forsyning 1857-2006, Haderslev 2006, s. 88-103

Aviskronikker

Feltpost til Slesvig, Fl. A. 16.12.

Mikkel Leth Jespersen

Artikler

Dronning Christine og kong Hans. Len, magt og fromhed i dansk senmiddelalder,

i: Historisk Tidsskrift 2006:1 s. 10-31

Patron-klientforhold i dansk senmiddelalder,

i: Fortid og Nutid 2006:2 s. 107-127

Kongens sidste lensmand. Søren Norbys rolle i nordisk politik i forbindelse med Christian II's fald,

i: Scandia 2006:1 s. 7-21

Herredsfogeden på Nordfyn i senmiddelalderen,

i: Fynske Aarbøger 2006 s. 5-16

Store huse af sten fra middelalderens Afrika – Tidlige tolkninger af Great Zimbabwe og 1800-tallets europæiske forestillinger om race og historie,
i: Biologismer. Den jyske Historiker nr. 112, 2006 s. 21-39

Aviskronikker

En Embedsmand fra renæssancen

Fl. A. 14.8.

Gerret Liebing Schlaber

Artikler

Renationalisering - Globalisering - Regionalisering,
i: Grenzfriedenshefte 3/2006, s. 181-194.

Anmeldelser

Inge Adriansen & Matthias Scharl: Erindringssteder nord og syd for grænsen, Slesvig/Sønderborg 2006,
i: Sønderjyske Årbøger 2006.

Line Højgaard o.a.: Med arbejdet som rettesnor. Viborg 2005,
i: Journalen. Lokal- og kulturhistorisk tidsskrift 2/2006.

Jørn Buch: Synnejysk historie, Tønder 2005,
i: Grenzfriedenshefte 1/2006.

Eli Fischer-Jørgensen & Jens Ege: Stikkerkartoteket, København 2005, *ibid.*

Bent Vedsted Rønne: Mellem to fronter, Haderslev 2005, *ibid.* 4/2006.

Martin Becker: Kulturlandskab Flensborg Fjord, Neumünster 2006, *ibid.*

Inge Adriansen: God skik og orden i Sønderborg, Sønderborg 2006, *ibid.*

Aviskronikker

Det er klogt at huske herrederne

Fl. A. 19.6.

Læger mellem de nationale fronter

Fl. A. 9.12.

Oversigt over medarbejdere pr. 31.12.2006

	ansat	fratrådt
Daglig ledelse		
Alice Johansen (b), overbibliotekar	01.09.1984	
Jørn Aagesen, personalechef	01.03.2006	
Administration		
Hella Lassen (k), regnskabsfører	01.01.1991	
Elke Damerow (k), sekretær	01.12.2004	
Område Formidling i Flensborg (FIF)		
Team Børn		
Lars Aagaard (b), kultur- og børnekonsulent	01.07.2000	
Jørgen Mulvad (b)	01.10.1978	
Tenna Pedersen (b)	01.10.2002	
Dola Schultz (k)	01.02.1978	
Anne Christensen (k)	01.03.2002	
Team Voksen		
Anni Søndergaard (b) (områdeleder)	01.02.1992	
Blide Kürstein Borg (b)	01.05.1976	
Lilli Bruhn (b)	15.09.1978	
Rita Jakobsen (b)	01.09.1995	
Viggo Böhrnsen Jensen (b)	01.07.1977	
Lene Lund (b)	01.08.1990	
Jesper Bolund Nielsen (b)	01.09.1982	
Michael Juul Olsen (b)	01.04.1988	
Eva Schröder (b)	01.11.1970	
Peter Weber (b), projektbibliotekar	01.05.2006	31.12.2006
Annalise Vistisen (k) (deltid)	01.07.1983	31.03.2006
Område Formidling udenfor Flensborg (FUF)		
Team Bogbus		
Karl Fischer (b) (områdeleder)	01.12.1983	
Anette Dybdal (b)	01.09.1988	
Sven Sörensen (b)	23.08.1999	
Helle Post (b) (4/5-tid)	01.04.2005	
Birgit Preil (k) (deltid)	01.05.1996	
Friedrich Hansen (bogbuschauffør)	01.01.1996	
Bent Petersen (bogbuschauffør + kontor)	01.01.1999	

Team Filialer

Keld Klemith Madsen (b)	
Husum (teamleder)	01.10.1978
Carsten F. Reyhé (b) Slesvig (teamleder)	01.08.1980
Anders Bo Knudsen (b) Husum	01.03.1994
Dorte Dautenheimer (k)	
Slesvig (deltid)	01.04.1991
Karin Overbeck (k) Husum (deltid)	01.01.1972
Silke Grewe Slesvig (deltid)	15.02.1995
Birgit Raab Husum (deltid)	21.05.2002

Område IT

Jens Jakob Sørensen (b)	
(områdeleder)	01.09.1988
Helle Post (b) (1/5-tid)	01.04.2005

Område Service

Ingo Nissen (områdeleder)	01.05.1987
---------------------------	------------

Team Indkøb accession

Silvia Detert (k) (teamleder)	01.01.1994	
Christel Bastian (k)	16.08.1993	
Ingeborg Hamann (k)	01.08.1964	
Solwey Kamenz (k) (deltid)	01.04.1966	
Kirsten Möller (k) (deltid)	01.08.1970	
Tina K. Ruppert (k) (deltid)	15.01.1990	
Inger Marie Thomsen (k) (deltid)	16.10.1991	
Bodil Uldall (k) (deltid)	01.04.2005	31.12.2006
Keiken Vollbrecht (k) (deltid)	01.05.1979	30.09.2006

Team Garderobe Rengøring

Margrit Detert (k)	18.09.1989	
Sonja Jensen (k) (deltid)	01.04.1998	
Philipp Micha (k)	01.04.2006	31.12.2006
Monika Petersen-Aust (k) (deltid)	01.09.2004	
Daniela Sørensen	17.07.2000	
Gerd Kamenz	01.10.1991	
Heike Blankenburg (deltid)	01.11.2001	
Claudia Fleth (deltid)	11.05.2004	
Erika Frauenhoff (deltid)	01.10.1990	
Elke Klein (deltid)	01.04.1994	
Berta Krüger (deltid)	01.01.1991	
Karen Sørensen (deltid)	25.10.1978	

Team Smilehul

Ulla Steenild Refslund (k) (teamleder)	01.05.1984
Anne-Karin Andersen (k)	09.01.1995
Karin Kristensen (k) (deltid)	15.01.1998
Anette Pinn (k) (deltid)	01.01.1995
Karin Wolfrum (k)	01.04.1962

Forskningsafdelingen

Lars N. Henningsen, arkivar	01.04.1989	
Louise Ejlskov Röhrig, projektmedarbejder	01.10.2006	15.12.2006
René Rasmussen, arkivar	01.08.2006	
Birgitte Thomsen, arkivar (deltid)	01.09.2005	
Gerrit Schlaber, arkivar	10.11.2005	
Mikkel Leth Jespersen, forskningsmedarbejder, stipendiat	01.08.2006	
Martin Bo Nørregård, forskningsmedarbejder, stipendiat	01.10.2006	
Erika Jentzen (k)	15.04.1998	

Biblioteksbestyrelsen

Hans Bladt, Skanderborg (Grænseforeningen)
Per Gildberg, Flensborg (Dansk Skoleforening) Formand
Christian Staugaard-Nielsen, Allingåbro (Grænseforeningen)
Marianne Mehlig-Jessen, Flensborg (SdU)
Lone Nyeng, Avenstoft (Sprogforeningen) Næstformand
Anne Mette Jensen, Fleckeby (Sydslesvigsk Forening)
Gert Wiencke, Flensborg (Grænseforeningen e.V.)

Valgt af medarbejderne

Anne-Karin Andersen
Ingo Nissen
Carsten F. Reyhé

Forskningsafdelingens Tilsynsråd

Hans Blatt, Skanderborg (Grænseforeningen)

Christian Staugaard-Nielsen, Allingåbro (Grænseforeningen)

Alice Johansen, Flensborg (Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig e.V.) Formand

Dieter Paul Küssner, Jaruplund (Sydslesvigsk Forening)

Næstformand

Hans Christian Böwes, Jaruplund (Sydslesvigsk Forening)

Olaf Runz, Harreslev (Dansk Skoleforening)

Hans Schultz Hansen, Aabenraa (Historisk Samfund for Sønderjylland)

Bedriftsrådet ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig e.V.

Jesper Bolund Nielsen (formand)

Gerd Kamenz

Karin Kristensen

Lene Lund

Inger Marie Thomsen

Adresse og telefonnumre

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, Norderstr. 59,
24939 Flensburg

dcb@dcbib.dk - <http://www.dcbib.dk>

Telefon (0461) 8697-0

Telefax (0461) 8697-200 (administration)

Telefax (0461) 8697-222 (udlån)

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, Postboks 528, 6330 Padborg
(Bedes benyttet fra Danmark)

Telefon fra Danmark 0049-461 8697-0

Telefax fra Danmark 0049-461 8697-200 (administration)

Telefax fra Danmark 0049-461 8697-222 (udlån)

Det danske Bibliotek, Hermannstr. 8 a, 25821 Bredstedt

Telefon (04671) 930517

Det danske Bibliotek, Hans-Chr.-Andersen-Weg 2,
24340 Eckernförde

Telefon (04351) 720265

Det danske Bibliotek, Neustadt 81, 25813 Husum

husum@dcbib.dk.

Telefon (04841) 82280

Det danske Bibliotek, Lollfuss 69, 24837 Schleswig
slesvig@dcbib.dk

Telefon (04621) 988054

Bogbusserne

bus@dcbib.dk

Telefon (0461) 8697-153

Telefax (0461) 8697-151

